Rimaszombat 1914. márczius 22. Megjelenik minden vasárnap. 12. szám. — XXXV. évfolyam.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompa Mihály-utcza 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés dija:
Egész évre . . 10 korona. Félévre . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanitóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés dija:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A Pósa-ház érdekében.

Sienkiewicz Henriknek, a „Quo vadis?“ halhatatlan szerzőjének — tudvalevőleg — olyan nemzeti ajándékot adtak az ő hálás honfitársai, mely teljesen méltó volt ugy az Isten lelkétől ihletett iró tüneményes nagyságához, mint ahhoz a ragyogó fényü dicsőséghez, mely a költő homlokáról visszasugárzott az őt megértő, boldogan büszke nemzetére is.

Minálunk magyaroknál — még nem is olyan régen — egészen másképp volt ez; sőt jórészben másként van ma is. Szinte feledni látszunk azt az örök igazságot, — ami pedig egyuttal komoly intelem is, — hogy csak az a nemzet tekinthet jogos várakozással jövendő fejlődése elé, a mely az ő haladását, boldogulását munkáló nagyjait kellőképen megbecsülni, értékelni képes. Mi, a saját vérünkből való kimagasló nagyjainknak, legtöbbnyire csak a hideg sirjukra viszszük el az elismerés babérkoszoruját.

Óh ha valahonnan a segesvári bus mezőkről felszállna még egyszer az ég boltozatára az a *fényes hajnali csillag* és nyugat felé szállva, megállapodnék hazánk fővárosa felett, ott a „Petőfi-ház“ felett: ugyan micsoda beszédes jel adatnék akkoron minékünk? . . .

Hát igen, ott áll a fővárosban a Petőfi-ház. Drága ereklyeként, kegyeletes gonddal összehordjuk abba mindazon tárgyakat, a mik csak némi vonatkozásba hozhatók ama halhatatlan Nagygyal. És én mégis nem tagadom, — ha eszembe jut, a mit Petőfi irt egykor Arany Jánosnak, hogy (nem szó szerint idézek) csak 7—800 pengő forintot adna nekie évenként a nemzet, megmutatná, mennyi üdvös dolgot tudna a magyar haza érdekében cselekedni — bizony-bizony ugy tetszik énnekem, mintha annak a Petőfi-háznak ormáról valami kesergő, vádló panaszt hozna felém a márcziusi szellő, mely azt susogja fájón, szomoruan, hogy palotát emeltünk ugyan e büvös nagy szellem mulandó emléktárgyainak: nekie magának pedig, mig küzdelem közt, szegénységben leélte kevés számu földi éveit — miként a názárethi prófétának — nem volt hová fejét lehajtania! . . .

De némuljon el ajkamon a zokszó! Látok én már fölemelő, biztató jeleket is. Ime a költő-királynak: *Jókainak* és *Mikszáthnak*, a nagy mesélőnek oda vitte lábai elé hálás magyar nemzete megbecsülő szeretetének bizonyságjelét: *a nemzeti ajándékot*. Parányi zálogát a végtelen szeretetnek. Odavitte cserébe azért az aranynyal, ezüsttel meg nem mérhető szellemi élvezetért, lelki gyönyörüségért, mit ezek a fenkölt szellemek, müveikben olvasóiknak nyujtottak; azért a hódolatra késztő dicsőségért, melyet ők a magyar nemzet számára, idegen népek előtt megszereztek.

Ez a most folyó esztendő uj alkalmat hozott elénk, hogy egy kiváló jelesünk iránt megbizonyitsuk áldozattételben is megnyilatkozó hü szeretetünket.

Ez az év a Pósa-jubileum esztendeje.

Negyven éve annak, hogy *Pósa Lajos* pazar kézzel szórja szerte-szét dus lelke kincseit. És ime a szétszórt kincsek, a hová csak hulltak, mindenütt kikeltek: a dalringatta magyar nép ajakán ezer szép nóta fakadt fel belőle, gyermekeink szivét meg — azokat a hótiszta sziveket — rabul ejtették s ragadták magukkal szép Tündérországba. A Pósa bácsi hangulatos versikéi, szines meséi mézédes szellemi táplálékaivá lettek a magyar gyermekvilágnak. Egy egész nemzedék nőtt fel már e szellemi táplálékon.

Ám Pósa bácsit is utólérte a magyar poéták közös sorsa. Mig ugyanis szellemi kincseit, szive véréből termelte, ontotta, másoknak bőséggel osztogatta: nem maradt rá ideje, hogy magának földi kincset gyüjtögessen. Tán az élelmes világ el is kaplodta előle az anyagi javakat!? Édes anyjáról öröklött kis házát meg porrá égette a tüzvész.

Pedig hát a megfáradt ősz költőnek gondoktól ment, nyugalmas napokra volna már szüksége. Kimondom bátran: *a magyar társadalomra hárul az erkölcsi feladat, hogy a magyar gyermek-irodalom megteremtőjének* — cserébe a tőle nyert szellemi javakért — *ezeket a nyugalmas napokat megszerezze.* S mily biztató jel, hogy a meleg szivü nagy tudós, *Herman Ottó* a „Budapesti Hirlap“ hasábjain figyelmeztette nemrég erre az erkölcsi kötelességre a magyar anyákat, a magyar tanitóságot, általában a Pósa költői hivatását felfogni tudó, s azért hevülni kész egész magyar társadalmat. S ime a felhivás méltó visszhangra lelt nemcsak a fővárosi összes napilapokban, hanem a nagyobb vidéki lapok is, mint a „Szegedi Napló“, „Nagyvárad“, „Hevesvármegyei Hirlap“ stb., mind-mind lelkes szószólóivá szegődtek az eszmének, hogy Pósa bácsi számára az ő ezernyi-ezer rajongó hivei *nemzeti ajándékot* gyüjtsenek és adjanak át *negyven éves jubileuma* alkalmából.

Ámde én érzem, sőt tudom, hogy Pósa bácsira nézve minden más ajándék között a legdrágább, a legkedvesebb volna az ő elpusztult kis házának ujból való felépitése.

Én, a ki szemtanuja voltam annak, hogy a költő mily igazán boldog napokat élt át nyaranként az ősi házban, de láttam azt a lesujtó, azt a megdermesztő mélységes bánatot is, mely ott ült a költő homlokán, a mikor feleségével és leányával összeölelkezve, megálltak a leégett ház füstölgő romjai felett — (óh azt a megrázó képet soha el nem felejthetem) — én tudom, mily megbecsülhetetlen értékü ajándék volna az Pósa bácsinak, ha azt a régi házat visszavarázsolhatnók!

Velem együtt átérzik ezt hiveim is. Ez az érzés, ez a tudat hivta életre a *Pósa-ház épittető bizottságát.* Ott vannak e bizottságban, a kik a Pósa bácsi szivéhez

Gramofonok tölcséres és tölcsér nélküliek és a legujabb lemezek nagy választékban kaphatók: **Valaszkay Rezső** órás és ékszerész üzletében Rimaszombatban.
Beszélő gépek már 25 koronától feljebb. Teljesen uj lemezek 2 korona, 2·50 és 3 korona darabja.

legközelebb állanak: az ő unokaöcsse (Pósa Illés ellenőr), ott a költő elhunyt édes anyjának, a jó öreg Marcsa néninek vérszerint való rokona (Bodon Mihály pénztárnok) és a többiek mind a Pósa, Bodon familiából; ugyanazon törzsnek hajtásai, melyből a költő élete fája kisarjadt.

Bizottságunk a Pósa-ház felépithetése végett első helyen Nemesradnót községnek, a költő szülőfalujának egyszerü lakosait hivta fel adakozásra, s a felhivás bámulatos szép eredményre vezetett. A radnótiaktól eddigelé befolyt adomány összege messze felülhaladja *koronákban* a község lakosainak összes lélekszámát (beleértve még az egynapos csecsemőket is). Ezen felül egyező akarattal kimondották, hogy az épitkezés mindennemü szekeres munkáját ingyen fogják elvégezni.

Az igaz szeretetnek, a rajongó tiszteletnek páratlanul nemes áldozattétele ez, a mai anyagiakat imádó rideg-hideg világban. Ám ez az áldozat még mindig kevés! Többet pedig ez a nép most nem adhat, hiszen a falunak egyharmadrésze szintén leégett ugyanakkor, midőn a Pósa bácsi háza is elpusztult.

Gyüjtőivekkel kerestük meg hát vármegyénk közönségét, kérve, hogy a nemes czél megvalósitásában adományaikkal támogatni sziveskedjenek bennünket. Sokan vannak — Isten áldja őket! — a kik meghallották kérő szavunkat. (Az elsők között volt a minden szépért hevülő *Hanvai Remete*, a ki 50 koronát küldött). A begyült pénz azonban még mindig kevés!

Hozzátok fordulok azért ujolag Gömörmegye lelkes fiai és leányai! Kérve-kérlek Titeket: hozzatok egy-egy darab követ, egy-egy téglát a Pósa bácsi kis házához!

Nagyvárad, Szeged, Debreczen és a többi nagy városok, meg az egész ország népe ám hadd gyüjtsenek Pósa bácsinak minél nagyobb nemzeti ajándékot, — mi gömöriek adjuk neki azt, a mi előtte legkedvesebb — hisz Pósa bácsi elsősorban a mienk — adjunk neki egy egyszerü kis házikót!

Adakozzunk a Pósa-házra!

Pósa Lajos, ref. lelkész.

Márczius 15 ünneplése.

Rimaszombat város főutczáján a házakat legnagyobbrészt föllobogózták a nemzeti ünnepen, ugyancsak nemzeti zászló lengett a középületeken is, csak a vármegyeház ormán lobogott a gyászzászló Hámos László báró volt főispán kimultát hirdetve.

A reggeli órákban az *elemi fiu- és leányiskola* ünnepelt: az előbbi helyen *Váry* János igazgató tartott szép beszédet, a gyermekek szavaltak és énekeltek, *Pogány* Béla és *Kocsis* Zoltán szép verset mondott, a leányiskolában *Dropka* Margitka szépen adta elő *Matolcsy* Pál igazgatónak, a gyermekek értelmi fejlettségének megfelelően megirt ünnepi beszédét, *Deutsch* Böske, *Lengyel* Malvinka, *Matolcsy* Klára, *Rábely* Bözsike, *Delics* Margit szavaltak s a növendékek hazafias dalokat adtak elő.

Délelőtt 11 órakor a *polgári leányiskolában* tartottak nagyobb szabásu ünnepséget, itt *Misik* Róza tanárnő olvasta fel tanulságos és lelkes hangon irt ünnepi beszédét, a melyet a hallgatóság számos tetszésnyilvánitással fogadott. Az énekkar 3 izben szerepelt szép, összhangzó precziz betanulással. Ezenkivül Szabolcska: A magyar nóta cz. darabot érzéssel énekelték szólóban *Meskó* Sári, *Tesláb* Vilma és *Lendvay* Aranka IV. oszt. növendékek. „A magyar ábrándot" *Braun* Böske ügyes gyakorlottsággal játszta. Szavaltak és pedig szép sikerrel: *Gaskó* Etelka, *Kövesdy* Ilona, *Boross* Margit. Az egész ünnepség lelkes hangulatot váltott ki a nagyszámu közönségből. Az izléses müsort a növendékek diszitették saját kompozicziójú fejléczekkel.

Délután 2 órakor a *rimatamásfalvai elemi iskolában* ünnepeltek, a hol a növendékek szépen sikerült szinielőadással mulattatták a közönséget, a melyet *Lafferszs* Sándor vezető tanitó sok odaadással tanitott be velük. Az énekkar dicséretesen szerepelt 7 számmal. A növendékek közül *Stanga* Mariska, *Lehoczky* János és *Molnár* Sándor nagyon ügyesen játszottak. — Minden osztályból igen jó szavalók szerepeltek.

A Pósa önképzőkör d. e. 9 órakor ünnepelte márczius 15-ikét. A Hymnusz eléneklése után *Komáromy* Géza tanárelnök nyitotta meg az ünnepélyt, visszatekintve a nagy időkre, hirdette a fényes eszmék nagy jelentőségét s halhatatlan voltát. *Pál* Béla szavalta a „Talpra magyar" t. *Balogh* Dezső alkalmi beszédet tartott. *Jellinek* László alkalmi novelláját olvasta fel. *Varga* Béla A „vén czigány" t szavalta el, s zongorán kisérte *Koleszár* István. — Hegedün játszott *Lévai* Jenő *Koleszár* zongorakisérete mellett. *Balogh* Dezső bezáró beszédével és a szózattal fejeződött be az ünnepély, amikor is a tanár-elnök kihirdette a márczius 15-iki pályázatok eredményét.

Délután 3 órakor a *rimaszombati főgimnázium* ifjusága és tanári testülete tartott ünnepséget, a melyen a megnyitó beszédet dr. *Wallentinyi* Dezső tanárelnök mondott széles alapon nagy lelkesedéssel, a jelent a multakkal összehasonlitva, a szónoki hangulatok ügyes kihasználásával. Az énekkar *Pásztory* Gyula vezetésével háromszor igen precziz betanulással szerepelt a hymnuszt, kurucz dalokat és a szózatot adták elő. Zene is volt, még pedig Bloch: Phantasie Hongroise-át *Dráskóczy* László játszta *Braun* Tivadar zongorakiséretével. „Bercsényi nótáját" s „Krasznahorka büszke várát" *Török* Árpád bravurosan énekelte az ifjusági zenekar kisérete mellett. Tárogatón játszott régi magyar nótákat *Halasi* Jenő. — *Árvay* György szépen szavalta „Kossuth sirja" czimü Ábrányi költeményt. — *Jellinek* Ferencz pályanyertes ügyes dolgozatát olvasta föl, zárószót pedig *Löcherer* Géza ifjusági Tompa-köri elnök mondott. A körmenetet az ünnepség végén tartották.

A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló raboknak *Fekete* Mihály igazgató-tanitó, a fogházisko la vezetője ismertette márczius 15-én a nagy nap jelentőségét. Elénekelték a Hymnuszt és Szózatot, egy rab a „Nemzeti zászló"

TÁRCZA.

A rózsa mesél.

Irta: LENGYEL GYULA.

A nyáron Fiumében, a moló Adamich faragott fehér koczkáin sétálgatva, néztem a siroccó által kékre paskolt tengert.

A nagy hajók, az emelő daruk csikorgása, a világ különböző nyelvén szitkozodó matrózok káromkodása közül, ugy szerettem volna hazamenni kis falumba, a kakukfüves rétre, a szines kavicsu kis patak mellé. Kis falumba vágytam, a hol a mezők dolgos népe, a selymes füre leheveredve, árnyékos fák alatt törli homlokáról a verejtéket.

Valami kibeszélhetetlen, nyomott hangulat szállta meg lelkemet.

Amint tekintetem a Karst csupasz szikláira tévedt, még jobban elővett a vágy az árnyas erdő után; a hol a kristálytiszta vizü patak partján a kék gyüszüvirágnak és a sárga virágu ökörfarkkórónak udvarol a dolgos méh. Oda vágytam, a hol vadgalamb turbékolása, rigó füttye veri fel a nagy természet nyugodt csendességét. Itt pedig lánczok csörgése, kiabáló matrózok, a pogyászt czipelő dalmát hordárok szapora beszéde egy zürzavaros hangzavarrá olvadt össze.

Bántott e vásári zaj. Elindultam, hogy egy sétát teszek a Fiumara mentén.

Amint lehajtott fővel ballagtam a piazza Adamichon át, egy fekete ruhás nő haladt el mellettem. Sietve ment, s amint a corsia Deák-ra befordult, elejtett valamit. Odaérve, láttam, hogy egy száraz, préselt rózsa hevert az utcza porában. Fölvettem a rózsát s a nő után siettem, hogy átadjam neki. Bizonyosan kedves emlék. Ki tudja, milyen forró, csókos napok, gyönyörü éjszakák emléke. De már nem láttam a nőt sehol sem.

Néztem a rózsát. Dús, apró szirmu virága idegen volt nekem. S csodálatos, még szárazon is volt illata. Valami bús, bánatos illata volt, mint a friss sirhanton gondosan elrendezett kékvirágu apró krisanthémumé és mégis valami más. Valami keveréke a pármai ibolyának és a fehér virágu gerezdes zelnice illatának. Nehéz, buja illat.

Tárczámba tettem a préselt virágot s a mig csendes léptekkel róttam a Fiumara mentén az utat, gondolatom ott kalandozott a fekete ruhás nő és a száraz rózsa körül. Kedves, szerelmes történetek kergették egymást agyamban.

Találgattam, hogy édes csókok, meleg ölelések emléke-e a rózsa, vagy könnyes elválásé. Nászcsokorból való vidám emlék, vagy elhantolt kedves halotti koszorujának szomoru virága?

Elfáradtam, s a vitorlás hajókkal telt Fiumara partján betértem egy osteriába.

A nehéz, fekete dalmát bor jólesett s az illatos trabukkó kékes füstjébe burkolódzva, képzeletem szárnyán nemsokára otthon jártam az öreg füztákkal beszegett Boldva árnyékos partján s az én jó ismerőseim, a fehér szirmu margaretta, a kékvirágu, ágbogas szarkaláb integettek felém mosolyogva, hivogatóag. Az otthoni kedves virágok hivogató képe eszembe juttatta ismét a talált préselt rózsát.

Kivettem tárczámból, magam elé tettem a fehér asztalteritőre és elgondolkozva néztem a rózsát. Agyamat a nehéz dalmát borrózsaszinü mámorköde ülte meg. Egyszer csak látom, hogy a száradt rózsa elfonyadt, szirmai megelevenednek. Élénk rózsaszin önti el a szirmokat s a rózsa mesél:

— Egy bolgár tanitó kis kertjében csókolt életre a napsugár. Hajnalonkint, mint kristálygyöngyfüzér, ugy csillogott szirmaimon az éjszaka könnye, a harmat. Amint a napsugár csókjára elszállott a harmat, a szellő szelid szárnyán szétvitte illatom a kis falu felett.

Nappal az iskolaudvaron apró fekete haju fiucskák kergették a kertből kilebbenő tarka szárnyu lepkét. Tanitójuk gondozott, ápolt bennünket s óvta gyenge hajtásainkat kártékony hernyótól, falánk bogártól.

Este egy szép, barna haju, karcsu nő járt a kis kertben virágtól virágig s langyos vizet locsolt kis kupából a szomjas virágokra.

Vig volt, játékos, nótás, kedves. Ha belépett a kis kertbe, édes illattal köszöntöttük, s ha elhagyott bennünket, bánatosan hajtottuk le fejünket. Ő volt közöttünk a legszebb rózsa.

Ha sebes szárnyu galambjait, vagy bübös fejü tyukjait hivogatta, mint az ezüstcsengő ugy csillingelt szava. Ha esténként a kis rózsalugasban, barna hajkoronás fejét az ura vállára hajtva megszólalt, olyan szépen tudott szólani, mint az aranyhuros hárfa, a szerelmes kezében:

— Ugy-e édes, mindig szeretsz? Nem hagysz el soha? . . .

S a szép barna férfi bugó hangján megnyugtatta:

— Mindig szeretlek. Nem hagylak el soha.

Öröm volt nézni ilyenkor, a mint a férfi remegve csókolta le a felesége selymes pilláin reszkető könyeket.

Sokszor vig, pajkos nótákat daloltak. Majd a férfi hangja csendült fel a párás esti levegőben s szállt érczes, erős hangja a kis falu felett. Szép, mély hangon dalolt . . . szomoru történetet . . . selyemfüves rétről, bánatos virágról . . . tépett tollu rab madárról . . . idegen járom alatt sorvadó szegény rokonokról. Ilyenkor mindkettőjük szeme pilláján ott fénylett szivük gyöngye: a könycsepp.

Egy csendes alkonyaton, mikor a szél se lebbent s a kis kert virágainak illata simogatta a két összeboruló főt; odajött hozzám a férfi s zsebkésével levágott testvéreim közül. Azután

czimü költeményt szavalta. Az ünnepélyen megjelent a kir. ügyészség és fogház tisztikara dr. *Mészáros* István kir. főügyész vezetésével.

A vármegyei kaszinóban körülbelül 50-en gyültek össze a márczius 15-iki ünnepi közvacsorára, a melyet *Jellinek* Jakab vendéglős szolgált fel. Az ünnepi szónoklatot dr. *Soldos* Béla mondotta, talpraesett hatásos csattanóval. A nagy figyelemmel hallgatott beszéd igy hangzik:

„*Mélyen tisztelt Uraim!*

Nem titkolhatom el, hogy bizonyos szorongó érzés támadt szivemben, a midőn a mai ünnepély alkalmából tartandó beszédre illetékes helyről felkérettem, mert előttem lebegett azon körülmény, hogy oly székből kell azt megtennem, amelyből éveken keresztül már igen sok szebbnél-szebb beszéd hangzott el, továbbá azon nehézség is, hogy ez ünnepély keretében tartott beszédek a mindnyájunk által ismert eseményeket már oly sokszor és oly kimeritően méltatták, hogy évről-évre ujabb momentumokat előhozni valóban nem könnyü feladat, — de mert a kötelesség teljesités elől — legyen az bár társadalmi — kitérni sohasem szoktam, vállaltam e reám nézve felette megtisztelő megbizást.

Már egy félszázadnál jóval több esztendő mulott el, amióta a nagy események lezajlottak, lassanként elfogynak az élő szemtanuk is, amikor pedig a történelemé lesz az a nagy idő, a mely a magyar nemzetet az egyértelmü lelkesedés lángja olvasztotta össze, s a történelem lesz hivatva tiszta, igaz és elfogulatlan itéletet mondani a nemzeti nagyság, a tetterős lelkesedés fölött. Hogy pedig az itélet meg fog felelni a tényeknek, abban nincs és nem is lehet okunk kételkedni, mert az elmult idő alatt az akkor szereplők jelleme már most is annyira kidomborodott és annyira szivében van vésve mindenkinek, hogy mig egy magyar él e földön, mind végig a legnagyobb tisztelettel párosult csodálat veszi körül azon hősök alakját, kik a nemzet szabadságáért annyit harczoltak, fáradoztak és áldoztak.

És ha objektiv szemmel pillantunk vissza s vizsgáljuk a nagy eseményeket, azon meggyőződésre jutunk, hogy az összetartás volt az a nagy erő, ami a 48-iki magyarokat lelkesitette, s az összetartás képezte alapját azon bizalomnak, a mely élt minden magyar szivében azon remény iránt, hogy a miként a magyarok Istene nem hagyta el az ő népét a multban, segitségére lesz a jövőben is, s mindég oly vezért állit élére, kinek segélyével nem sülyedhet le soha azon alacsony fokra, hová a nemzet ellenségei — talán imájukba foglalva is — kivánják.

De az összetartás mellett, mint fontos rugó ott szerepelt a szeretet, mert a czél, melyért a küzdelem folytattatott: a haza volt, annak szeretete és imádása nélkül a nagy hősök oly nagy tettekre képtelenek lettek volna; náluk tehát a hazaszeretet nemcsak ékesen előadott szavakban nyilvánult meg, hanem tettekben, s ez biztositotta részükre azt a nimbust, a mellyel őket ma is mindannyian körül vesszük.

Ha pedig tovább vizsgálódunk, minden jóakarat mellett sem állapithatjuk meg azt, hogy a mai viszonyok hasonlóak volnának a most jelzett időkhöz, mert látjuk és tapasztaljuk — sajnosan bár, — hogy Zsolt szerint e gyülölt országban az embereknél az egymás megértése, megbecsülése, tisztelet és szeretete helyett — mely alapját képezi az összetartásnak — az egymás lekicsinylése, meggyanusitása, az önzés, az önérdek, az egyéni hiuság kapott lábra, már pedig ily körülmények között nagy tetteket bárkinek is keresztül vinni lehetetlen. Látjuk, hogy ha egyik vagy másik embertársunk tisztán a meggyőződésből fakadó önzetlen hazaszeretete és hazánk népének boldogulása által vezérelt tettekre vállalkozik, utjában nagyon rögös pályára talál, mert folyton követő árnyék gyanánt ott mutatkoznak az intentióinak tisztaságában való meggyanusitás és kételkedés kisértetei, s óriási erkölcsi erővel kell rendelkeznie, hogy czéljának elérése előtt vállalkozását fel ne adja.

Nagy változáson mentünk tehát keresztül, azonban csüggedésre nincs okunk, mert a viszonyok változhatnak, de az bizonyos, hogy a hazaszeretet, melyet már születésével bir minden magyar ember, nem változhat meg sohasem.

Hazánk szeretetének megnyilvánulására azonban nem elegendő az, hogy ily és hasonló ünneplő hangulatban éltetjük a hazát, azzal kötelességeinket leróttuk, hanem félretéve minden mellékgondolatot, dolgoznunk kell, meg kell ragadnunk minden alkalmat, amellyel szeretett hazánk jólétét előbbre vinni véljük. Kicsinyes gondolat az, hogy csak nagy emberek képesek nagy tettekre, én azt tartom, azt hiszem az a helyes, miszerint az összes nemzetalkotó tényezőnek, legyen az egyed bármi kicsiny, az egyéni sajátságuknál fogva reájuk bizott feladat teljesitése s ez által az összhangba hozott együttes munkálkodás által születik meg a nemzet anyagi és szellemi gazdasága. Figyelemmel kell kisérnünk minden közügyet, mint a hogyan figyelnek bennünket elleneink, s ha mindenki megállja helyét feladatának teljesitésével, lassankint oly övező gyürüvel vesszük magunkat körül, a melyen elleneinknek nem válogatott fegyvere és rosszindulata sem lesz képes rést ütni.

Ily körülmények közt bizom hazánk és népének felvirágoztatásában, e hagyományos serleggel kezemben pedig hitem és meggyőződésem, hogy ha eljönne még egyszer oly idő, mitől Isten óvjon bennünket, hogy egy Petőfi Sándornak még egyszer elkellene szavalni a Nemzeti Muzeum talapzatáról a „Talpra magyar"-t, hazánk hivó szavára mi is mindnyájan együtt leszünk."

Dr. *Veress* Samu a 48-as honvédeket köszöntötte fel szépen előadott beszédben, dr. *Wallentinyi* Dezső pedig a két ünnnepi szónokot éltette elismerő szavakkal. A közvacsorán — tekintettel a gyászra — zene nem volt.

A Polgári Olvasókörben mintegy 100-an vettek részt a márczius 15-iki közvacsorán. Ünnepi beszédet *Hajdu* Géza tartott szélesebb alapon. *Komáromy* Géza tanár is igen sikerülten dicsőitette Kossuth Lajos emlékezetét, *Simon* Mihály a polgári elem erősödésére üritett poharat. Több felköszöntő után *Angyal* István szép kuruczdalokat énekelt.

A kath. olvasókörben szép számmal vettek részt az ünneplők, mintegy 70-en, itt *Horváth* Gyula tartotta az ünnepi beszédet, szólott még *Váry* János elnök és *Bencsik* Sándor titkár s barátságos beszélgetéssel hosszabb ideig kitartott a társaság.

Az Otthon Társaskör tagjainak nagy lelkesedése mellett ünnepelte márczius idusát. Felemelő, komoly hangulatban folyt le az ünneplés, a melyben a mai időknek nehéz hangulata, mintha mégis urrá lett volna, mintha bizonyos megnevezhetetlen fájdalom mégis helyet kért volna, hiányzott a hangulatnak megszokott gondtalan vigsága.

Az ünnepi beszédet dr. *Witt* Sándor ügyvéd

---

odatüzött felesége pihegő keblére. Gyöngéden megsimogatta hullámos barna haját s igy szólt:

— A legszebb rózsát adom — a legszebb rózsának. — Folytatta volna tovább is a beszédet, de nyilt az ajtó s bejött rajta a kertbe egy ember. Már messziről lobogtatott egy papiroslapot s örömmel mondta:

— Végre, valahára!

Az a férfi, a ki gondos kézzel ápolgatta virágait, óvta kártékony bogártól, zord északi széltől, a ki sajnált letépni egy illatos virágot s feleségének is csak ritkán vágott le egyet közülünk, annak most a gyilkos csaták tüzébe hivó irás olvasása közben felragyogott az arcza s ő is csak azt mondta, megkönnyebbült sóhajjal, amit a papirost hozó ember:

— Végre, valahára!

A feleség marasztalta. Ne menjen még, maradjon vele még az éjszakára.

A férj elmerengve nézett felesége könnyes szemébe, aztán ott pihent meg a tekintete mi rajtunk, a jól ismert virágokon s azt mondta:

— Nem hallod, édes?... A rokonok hivnak... A rokonok sirnak.

Elment még abban az órában.

— Azután?...

Azután nem láttam többet. Nem láttam én azóta mást, mint a felesége kisirt szemét, amint imakönyve fölé hajolva — a könyv lapjai között — engem nézegetett elmerengve.

Egyszer azután még többet sirt, még többet zokogott az asszony. Hullámos barna haját tépte kinjában. Azt hittem, megszakad a szive. Akkor volt az, mikor felvette azt a fekete gyászruhát...

— Fizetni! — szólt mellettem a rekedt hangu pinczér. Amint kábult fejemet fölemeltem, láttam, hogy ott ül velem szemben egy asztalnál a gyászruhás nő s fekete fátyola alatt könyes szemét törli.

Amint a pinczér elment, odajött az asszony az asztalomhoz.

Udvariasan kértem, — foglaljon helyet.

Kedves főhajtással köszönte meg, s fehér kis kezével az asztalon heverő rózsára mutatva, kért:

— Uram, kérem, adja vissza nekem e száraz virágot. Ugy sincs annak önre nézve semmi értéke, nekem pedig kedves... igen kedves emlék. Az utolsó boldog órám emléke. Kérem, ne fosszon meg tőle, hiszen ez a rózsa már nekem... mindenem.

— Kérem asszonyom, parancsoljon — s átnyujtva a rózsát, megkérdeztem tőle miért oly szomoru.

— Bolgár asszony vagyok. Gyászolom a férjem...

— Édes atyja sincs már?

— Bevégezte életét... Lüle Burgasz alatt.

— Testvérei vannak?

— Az egyik Kirk-Kiliszénél pihen... ágyugolyótól szétroncsolt tagokkal, a fekete földben. A másiknak villogó szemére Drinápoly alatt borult reá a... halál sötétje... Nincs már nekem senkim... csak ez a száraz rózsa.

— Most hová megy asszonyom?

— Istenem... magam sem tudom. Talán elmegyek Párisba.

— S mit csinál ott?

— Mit csinálnék?... Sirok... mint szegény hazámban a sok... gyászruhás bolgár asszony; mig meghasad a szivem,... vagy megtanit az idő... feledni.

*

A szomszéd szobából áthallatszott a részeg matrózok orditozása. Az alkonyat teregette már szürke fátyolát a magyar kikötővárosra. Az én gondolatom elszállt a képzelet szárnyán, lombos eperfákkal árnyalt kis lakomba, ahol kékszemü feleségem ilyenkor szokott mesélni kicsinyeinknek, csengő rimes mesét, amelyet kis Böske leányom mindig megsirat. Megcsendült fülemben a két hét óta nem hallott kis mese:

— Elveszett a kis leányka kedves barikája.
Fáj a szive, siratgatja, s sehol nem találja.

*

Azon az estén kisleányom meséjét... vagy talán a rózsáét megkönyeztem én is.

S a legelső vonattal elindultam hazafelé.

Pártos Manó
Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme
Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza 22. szám alatt, a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-:-:

Foghuzás, fogtömés és **különleges munkákra,** ugymint: **fogak** és **gyökerekre, arany** és **platina koronák** készitése, **szájpadlásnélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porczellánból,** a melyek **nem vehetők ki a szájból,** továbbá **porczellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

mondotta el. „Az emlékezés sólyomszárnya messze időknek sötét világába visz“, kezdi beszédét, azután röviden érinti a márcziusi napokat megelőző időt és magáról a nap eseményéről annyit mond, hogy ez ugyis mindenkinek a vérében, lelkében él, felesleges itt tovább időzni, de beszél helyette a máról, az izgalmas nehéz, vivódó életről; kiemeli a társadalmi ellentéteket, a mely a testvériségnek és szabadságnak az ellenségei, foglalkozik a társadalmi problémákkal, az egyenlőségnek jogi distinktióit példákkal illusztrálja és végül azzal fejezi be beszédét, hogy a megértés és mások jogának tiszteletben tartása vezetnek ahhoz a vágyódáshoz, a mely méltó lehet a márcziusi napok szent vivmányaihoz.

Toasztot mondottak: dr. *Törköly* József poetikus beszédében fájó érzéssel mutat rá a mai szomoru állapotokra és lelkének keservét a hallgatóság mély figyelemmel érezte át és lelkesedéssel fogadta. Dr. *Cziner* Miksa az Otthon helyzetét véli védeni, amidőn kizárni kivánja a politikát, mert ez a hely a munkás életet élő egyének helye, ahol nem lehet helye a politikai ellentéteknek, amely az összhangot megrontja és ellentéteket szit, élteti a kör tagjait. Beszéltek még dr. *Csernay* Dániel, dr. *Veress* Andor és *Bies* Elemér. — A tagok a késő éjjeli órákban oszoltak szét.

A „Tamásfalvi Petőfi-egylet“ márczius 15-én estefelé szépen sikerült ünnepet rendezett, amelyen *Laffersz* Sándor vezető tanitó mondott jól sikerült ünnepi beszédet *Farkas* Zoltán képviselő, diszelnök távollétében. *Szepessy* Pál szavalt, *Andrik* Samu alelnök fejtegette az ünnep jelentőségét, *Rohák* Pál elnök köszönetet mondott *Laffersz* Sándornak a rendezésért s zászlókkal kisérték őt Rimaszombat határáig.

Tiszolczon. A honfiui kegyeletnek, a dicső emlékezésnek nagy, magasztos ünnepén egybesereglett Tiszolcz magyarsága a városi vendéglő nagytermében. A magyar kaszinó ez uttal az áll. iskola tantestületével együttesen ülte meg a magyarság e nagy ünnepét méltó keretben. Az ünnepélyt az alkalmi férfi és női vegyeskar nyitotta meg a Himnusznak praecis előadásával, melyért ugy a dalárdát, mint annak szakavatott dirigensét: *Parák* Lázárt sok tapssal honorálta a publikum. Ezt „Az öreg honvéd“ cz. gyermekszinjáték követte, melynek szereplői: Molnár Matild, Hrvol Gyula iparisk. növ., Istvánfi Gyula és Haiszler Anna, áll. el. isk. tanulók derekasan állották meg helyüket, s méltán rászolgáltak a közönség elismerésére. Ezután ismét egy gyermekszindarab következett: „A jó hazafi“ czimen, melynek szereplői közül Szántó Márta, Venczel Zsuzsi, Cseh Mariska, Ligeti Béla, Kuchta Rudolf, Botár Ilonka és László, továbbá Rozenbaum Aladár, Kovács István, Nagy Béla, Belkó Lajos és Kecskeméti Antal vivták ki a jelenlevők osztatlan tetszését értelmes előadásukkal, ügyes játékukkal. A dalkör éneke után élőképben, szép jelmezekben mutatta be egy páratlanul szép és bájos gyermekcsoport a négy évszakot. A sok fáradtsággal és munkával járó rendezésért minden dicséret *Pókos* Viktória áll. tanitónőt és két buzgó segitőtársát *Ádám* Gizella áll. tanitónőt és *Báthory* Emma áll. óvónőt illeti meg. Ezután következett *Parák* Lázár r. kath. igazg. tanitónak a nagy nap jelentőségét méltató remek felolvasása. Sok szép gondolatban bővelkedő, tartalomdus előadásaért lelkesen megéljenezték, utána *Dobos* Margitka óvónő szépen szavalt, mire az ünnepség befejezéseül a Talpra magyart szabatosan, gyönyörü összhanggal adta elő a vegyeskar.

Nyustyán a Magyar Olvasókör kulturhivatásához méltón ünnepelt. A központi vendéglő nagytermében *Perényi* László gyujtó hatásu beszédével nyitotta meg az ünnepélyt. *Moczni* Annuska szavallatát és *Becser* Irmuska énekszámát nagy tetszés kisérte, majd ismét *Becser* Lenke melodrámájánál tört ki szünni nem akaró lelkes tetszésnyilvánitás. Nagy sikere volt *Röder* Alfrédnek, ki szép zongorajátékával és diszkrét, szabatos kiséretével élénk tetszést keltett. Igen szép volt *Becser* Irmuskával előadott ének-duettje, melyet *Hruska* Zoltán és *Müller* Vilmos kisértek zongorán. A müsorból kiemelendő még *Juga* Lőrincz szavalata, végül alkalmi szinjáték, melyben Becser Irma, Istványi Gyula és Feld H. József müködtek. Az ünnepséget közvacsora követte, a melyen *Bajor* Sándor igazgató a tőle megszokott lendületes szép beszédben méltatta a nap jelentőségét és afeletti örömének adott válogatott szavakkal kifejezést, hogy a nagy nemzeti ünnepségen a társadalom minden rétege egyformán megjelent. Vacsora után reggelig tartó táncz következett.

A dúsai dalkar és olvasókör változatos müsorral ünnepelt. *Simonffy* Pál dúsai körjegyző, a dalkar elnökének megnyitója után *Ganovszki* Pál szavalt, s ünnepi beszédet mondott *Orbán* János, a dalkar vezetője. Az ének után *Tóbik* Paulina szavalt és duettet énekelt: *Bálint* Mária és *Szlopovszki* András. *Homolya* Juliska szavalata után Krasznahorka büszke várát énekelték: Szlopovszki András, Tóbik Pál, Bálint János és Parlag András, mire *Bálint* László, *Paczek* Juliska és *Szabó* István szavalata következett, s a dalkar „Szózat“-a fejezte be a szép ünnepélyt, melyen a jelenvoltak nagy lelkesedése mindvégig fokozott volt.

Giczén *Antal* Sándor, minden szépért és jóért lelkesülő ifju tanitó inditványára lelkesen ünnepelték a tanteremben márczius 15-ikét, a mi még Giczén sohasem történt meg. Az énekkar szépen adta elő a Szózatot, majd pár jelenet következett, melyben az öreg honvédet *Kerekes* Márton adta, megfelelő hanghordozással és érzéssel. Vele szemben a 11 éves fiut *Kelemen* János iskolás fiu személyesitette, kinek arczán oly komolyság, oly önérzetes büszkeség ült, mintha ő volna most a falu legelső személye. Pedig még csak szinpadot se látott életében. Ezután *Antal* Sándor tanitó ismertette a történelmi nevezetességü nap eseményeit, ügyesen csoportositva, érthető világos nyelven s szép stilussal. Ezután egy alkalmi szinjáték, melyben az öreg honvédet *Krajnák* János személyesitette hü alakitással. *Horváth* István az öreg honvéd unokáját ügyességgel és érzéssel mutatta be. A *Jakab* Zsuzsika, az öreg honvéd másik unokája, valóban szép szinpadi jelenség volt, ügyes mozdulataival, szerepének bátor, hü előadásával, mindenki tetszését és dicséretét kiérdemelte. Végül az énekkar a „Talpra magyar“-t adta elő.

Rimarahón az ág. ev. iskola tanulóitjusága és az óvodás gyermekek a község lakosságának nagy érdeklődése és élénk részvétele mellett ünnepelték meg ez idén is a márczius 15-ikét. Ugy az iskolanövendékek, mint az apró óvodás gyermekek hazafias költemények szavaltak és dalokat énekeltek. Lélekemelő volt hallgatni, hogy ezen apró, tótajku gyermekek, mily szép magyaros kiejtéssel és lelkesedéssel szavaltak és énekeltek az ezelőtt pár évtizeddel még Rimarahón majdnem ismeretlen magyar nyelven. A szavalatok és dalok után az iskola növendékei nagy hatás mellett a „Toborzó“ czimü egy felvonásos népszinmüvet adták elő. Majd a Szózat elénekléséval a szépen sikerült ünnepély befejezést nyert. A siker *Breuer* János ág. ev. tanitó és *Irányi* Izidóra óvónő tevékenységét dicséri.

GYÁSZROVAT.

A mult héten bő aratása volt a halálnak. *Báró Hámos László* nyugalmazott főispánt, azután *Marton István* állami jószágtelügyelőt ragadta el.

A szomoru gyászesetek nagy rokonságot döntöttek mély bánatba s a jó barátok és tisztelők igen nagy számát szomoritották meg.

Báró HÁMOS LÁSZLÓT

folyó hó 16-án helyezték örök nyugalomra a család szalóczi sirboltjában.

Temetése Berzétén, fia báró *Hámos Antal* országgyülési képviselő házánál ment végbe a vármegye közönségének óriási részvéte mellett. A mily nagy ember volt a megboldogult életében, oly impozáns keretben folyt le temetése is. Bár a borongós, kellemetlen tavaszi idő nem kedvezett a szertartásnak, mégis a vármegye minden részéből igen nagy számban vettek részt a temetésen. A törvényhatóság képviseletében ott láttuk: *Kubinyi* Géza fő- és *Lukács* Géza alispánt, *Fáy* Gyula volt főispánt, *Szentiványi* Árpád, *Farkas* Zoltán és ifj. *Kubinyi* Géza országgyülési képviselőket, *Hevessy* Bertalan, *Szentiványi* József, *Széman* Endre, *Radvánszky* György, *Medveczky* Sándor kir. közjegyző, *Szabó* László, *Pósch* Gyula, *Tornallyay* Zoltán, *Hevessy* László, *Horváth* József, *Hanvay* József, *Szilárdy* Béla, dr. *Cziner* Miksa stb. megyebizottsági tagokat. Borsodvármegye küldöttségét *Dr. Tarnay* Gyula főispán vezetése alatt. A vármegyei tisztikart, a járásbeli főszolgabirákat, polgármestereket, rendőrkapitányokat, tiszti orvosokat, alig pár kivételével. — A rimaszombati kir. törvényszék képviseletében *Csch* István táblabirót; a kir. pénzügyigazgatóság képviseletében *Madarász* Pál p. ü. tanácsost; minden egyes városnak nagy számu küldöttségét; egyházi és más egyéb világi hatóságok, testületek, egyletek, iskolákat; a Cóburg herczegi és az Andrássy-uradalmak tisztikarát. A Rozsnyói Nőegyesületet, a Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesület és a Gömörvármegyei Fehér Kereszt Egyesület képviseletében dr. *Baksay* Dezsőné, *Horváth* Józsefné, *Máriássy* Lászlóné, özv. *Molnár* Józsefné és dr. *Meskó* Miklósné urasszonyokat. A százakra menő nagyközönség tekintélyesebb és előkelőbb számát is felsorolni igen nehéz és hosszu lenne, éppen azért, nehogy hiányos névsort adjunk, arra ki nem terjeszkedhetünk.

A gyászoló nagy közönség együtt sirt az égbolt márcziusi permetező csatornáival. — A gyászünnepély fényét emelte, hogy a szebbnél szebb koszorukkal elhalmozott ravatal mellett a vármegye diszbe öltözött hajdui, a gyászba bevont Rákóczy-zászló alatt, a dobsinai bányászok a bányász-jelvényekkel és a dobsinai rendőrség, valamint a városok hajdui teljes diszben kivont karddal állottak diszőrséget.

A megható temetési szertartás d. u. 4 órakor vette kezdetét. — *Terray* Gyula gömöri ág. ev. főesperes, rozsnyói lelkész szép imát és alkalmi gyászbeszédet mondott. Az egyházi aktus alatt a rozsnyói ág. ev. kórus énekelt. Az egyházi beszéd után *Dr. Fornet Gyula* vm. főjegyző a következő tartalmas szép beszédben bucsuzott a vármegye nagy halottjától:

„Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Mély fájdalomtól áthatott szivvel állok e ravatal előtt, hogy Gömör- és Kishontvármegye közönsége s e vármegye tisztikarának megbizásából szeretett volt főispánunk, pelsőczi br. Hámos László kihült tetemei felett az utolsó Isten hozzádot, a végső bucsút elmondjam.

A megboldogult egész egyéniségét a nemesen érző szivjóságával párosult hazafias munkás tevékenység jellemezte, ki a maga hatalmas lenditő erejével e vármegye egész közéletét, e vármegye közgazdasági kulturális és szocziális intézményeit évtizedeken át vezette és irányitotta.

De megdönthetetlen hatalmas emléket állitott az elhunyt életében már akkor, midőn mint a rozsnyói közigazgatási, járás főszolgabirája, majd pedig mint a jolsvai választókerület országgyülési képviselője a járásához és kerületéhez tartozó minden egyes lakosának szivében a személye iránti törhetetlen ragaszkodást és rajongó szeretetet biztositotta.

Elévülhetetlenek azonban az elhunytnak azok az érdemei, miket 15 éves főispánságának hosszu ideje alatt szerzett, mert bölcs tapintata, széles látköre, a közérdek iránti kiváló érzéke az egész vármegye közönségének megnyerte a személye iránti bizalmát. A köztanácskozások alkalmával pedig a közélet terén elkerülhetetlen nézeteltérések és vitatkozások izzó hevében és forró levegőjében is mindenkor megtalálta a kiegyenlités irányitó fonalát.

A szegény és gazdag, az elhagyott és hatalmas irányában mindenkor egyformán előzékeny és nyájas, de ezért határozott és erős is volt, mert elhatározásában sohasem irányitotta más, mint a közérdek.

Mi pedig vármegyei tisztviselők, mély hálával őrizzük meg emlékét, hiszen nekünk igazi atyai jóbarátunk volt, ki mindenkor készségesen támogatta s szivén viselte tisztviselői jövőjét és védelmezte jogos érdekeit.

De e vármegye minden lakosa néma megdöbbenéssel tekint e koporsó felé! mint mikor

a hatalmas, erős, dübörgő munkásgép lenditő kerekéről a hajtószíj lehámlik s egy szempillantás alatt a munkás zaj eláll; e vármegye minden lakója néma fájdalmas megdöbbenéssel tekint e kihült, mozdulatlan tetemek felé.

Kegyeletünk legbecsesebb, legértékesebb zálogát hoztuk e helyre! Hiszen a szív mélyéből felfakadó fájdalom könnye leperdül az arczon! A gyászfátyolt toszlánnyá tépi az idő! De a legbecsesebbet, a legértékesebbet, szivünk szeretetét s emlékét itt őrizzük meg szivünkben örökké.

Midőn e vármegye minden lakójának nevében a kegyelet adóját leróttam e helyen, kivánom: *Nyugodjék békével!*"

A Fehér-kereszt egyesület nevében *Komáromy István* vm. II. főjegyző, az egyesület titkára búcsuzott érzékenyen az egyesület alapitó és felejthetetlen elnökétől. Azután utolsó utjára kocsikon és gyalogszerrel kisérték az elköltözött nemesszivü nagy férfiut. Érdemei és a részvét megnyilvánulásának jeléül és megörökitéseül az 56 db koszoru feliratát itt közöljük:

1. Felejthetetlen férjemnek, megtört szivvel — Ida.
2. Forrón szeretett testvérének — Árpád, Elly.
3. Szeretett apámnak, jó nagyapának — Margit, Marietta, Zenó.
4. Szeretett Laczi apának — Anita.
5. A legjobb atyának és hü barátnak — Ida, Bobo.
6. Felejthetetlen jó édesapámnak, vigasztalhatatlan fia — Tóni.
7. A legjobb barátnak — Jancsi és Annus.
8. Felejthetetlen jó Laczi bácsinak, szeretetük jeléül — Mariska és László.
9. Szeretett Laczi bátyámnak — Szepessy Terike.
10. Szeretett nászának, mélységes részvéttel — Anna.
11. Az Uri Club tagjai, baráti szeretettel.
12. Szeretett jó sógorunknak — Nóra, Gyula.
13. Szeretett jó vejének — Mama.
14. Br. Hámos Lászlónak — Lajos és Milicza.
15. Felejthetetlen jó barátnak — Mária és Barna.
16. Gróf Andrássy Géza és családja, mély részvéttel.
17. Lichtenstein Józsefné és családja mély részvéttel.
18. Régi jó barátom Isten veled — Ede.
19. Kállay Rudolf és neje barátságuk jeléül.
20. Kedves keresztapának — Gyurika.
21. Rákossy Lajos és felesége.
22. Putnoky Móricz és neje tiszteletük jeléül.
23. Szeretett nagybátyjának — Heddy.
24. Mély fájdalommal — Rakovszky Endre és neje.
25. Szeretett rokonunknak -- Sarolta és Gyuri.
26. Őszinte szeretettel — Ervin és Mariska.
27. Szeretett cousinomnak — Róza.
28. Ede, Jenő, Marietta — Isten veled.
29. Hungária nagy szálloda — Mély tisztelete jeléül.
30. A felejthetetlen jó rokonnak — Aladár, Mariska.
31. Laczi bácsinak — Helén és Miklós.
32. Özv. Máriássy Gézáné és gyermekei — Igaz részvétük jeléül.
33. Kubinyi Géza — Mélységes bánattal.
34. Szeretett Laczi bácsinknak — Erzsike, Lajos.
35. Szabó László — Igaz barátomnak.
36. Felejthetetlen jótevőjének — Berzéte község közönsége.
37. Ki nevet adott nekünk, hazafias szellemét követjük — Hámosfala.
38. A rozsnyói ev. polgári leányiskola — Szeretett világi elnökének.
39. Jószivü és nemes lelkü keresztapjának — Hálás szeretete jeléül Józsi és Etta.
40. Laczinak szeretettel — Gizi, Zoltán Bóby.
41. Kedves Laczi bácsinak rokoni szeretettel igaz tisztelői — Hanvay József, Ilonka.
42. Szeretett Laczi bácsinak — Aranka, Ferencz.
43. Régi őszinte igaz barátjának — Bornemissza László.
44. Özv. Molnár Józsefné és gyermekei.
45. Sárika és Laczi szeretetük jeléül.
46. Őszinte részvéte jeléül — báró Luzénszky Henrikné.
47. Rozsnyó r. t. város közönsége mély részvéte jeléül.
48. Jolsva város közönsége felejthetetlen diszpolgárának.
49. Hálás tisztelettel — Bihary Gyula.
50. Várgede község hálás közönsége.
51. A város jótevő diszpolgárának — Rimaszombat város közönsége.
52. Szeretete és nagyrabecsülése jeléül a vármegyei Kaszinó.
53. Nagyrőcze r. t. város közönsége.
54. Gömör-Kishontvármegye tisztikara — szeretete és tisztelete jeléül.
55. Gömör-Kishontvármegye közönsége — szeretett volt főispánjának.
56. Érdemekben gazdag felejthetetlen elnökének hálás kegyelettel a Fehér-Kereszt Egyesület.

*

MARTON ISTVÁN.

Megdöbbenéssel vettük a szomoru gyászhirt, hogy martonházai *Marton* István palánkai állami gazdasági jószágfelügyelő is hosszas szenvedés után folyó hó 14-én Budapesten, a vöröskereszt szanatóriumban csendesen elhunyt.

A megboldogultnak állandó hajléka nem közöttünk volt, de bölcsője itt ringott és a miénk volt, s halála után is a miénk lett.

Gyermekéveit városunkban töltötte az apai háznál, néh. *Marton* Rudolf törvényszékünk nagynevü, boldog emlékü elnökének házánál. Iskoláit is itt végezte a régi hatosztályu egyes. protestáns főgimnáziumban, majd pedig Eperjesen tett érettségit.

A gimnázium elvégzése után a gazdasági pályára lépett és miután Magyaróváron a diplomát megszerezte, a selmeczi erdészeti akadémiát is elvégezte. Ez után rövidesen a királyi uradalomhoz került és sokáig a gödöllői uradalomban müködött, mint intéző. Gödöllőről Mezőhegyesre, onnan pedig Palánka (Bácsmegye) lett kinevezve, hol az állami mezőgazdasági ágazat mellett az állami csikónevelés terén tett nagy szolgálatokat az állami lótenyésztésnek s ezért mihamarább még elég fiatalon jószágfelügyelő lett. Kiváló, szakképzett, szorgalmas gazda volt s ezért rohamosan emelkedett pályáján.

Rendkivül kedves, finom, előkelő modoru és derült kedélyü egyéniség volt a megboldogult. Valóságos ünnepségszámba ment itteni megjelenése, midőn minden évben meglátogatta előkelő nagy rokonságát. De nemcsak a rokonság, hanem jó barátai és ismerősei is a legnagyobb örömmel és szivességgel halmozták el itteni megjelenése alkalmával a csupa lélek és szív embert.

Bácskában épen ugy szerették mint idehaza. Tevékeny és hazafias irányban müködő tagja volt az ottani törvényhatóságnak. Elnöke volt a palánkai kaszinónak és dalárdának. Az ottani intelligenczia, a svábokból és szerbekből álló köznép is ugy szerette, hogy a tüzbe ment volna érette. Nagy anyagi áldozattal és erkölcsi erővel valóságos missiót tejesitett e végvidéken, mint néh. atyja és nagybátyja Gömörben. — Még meg kell emlitenünk, hogy iskolái elvégzése után, mint egyéves önkéntes a kassai 34-ik gyalogezrednél szolgált és szerezte meg a tiszti kardbojtot.

Pár év óta betegeskedett és küzdött erős szerve sulyos bajával. A tél folyamán már rohamosan hanyatlott és gyengült szervezete. Orvosai tanácsára Meránban keresett gyógyulást, de jó szivére e földön már nem volt gyógyír.

Pár hét előtt hozták haza nagy betegen és a budapesti Vöröskereszt szanatóiumban vették kezelés és ápolás alá.

Élete megmentésére azonban minden törekvés és gondoskodás hiába való volt, mert az 53 éves férfiu csendesen elhunyt.

Kihült tetemét ide hozták és az itteni sirkertben helyezték örök nyugalomra.

Temetése f. hó 17-én ment végbe nagy részvét mellett a vármegyeházáról. Végtisztességén nagy rokonságán kivül megjelent a vármegye intelligenciájának és városunk tisztviselőinek és polgárságának igen nagy száma.

Egy kedves derék magyar emberrel ismét kevesebb lett.

A megboldogult már nyugdijba vágyott, hogy még egypár kellemes évet szülőházájában rokonai és barátai körében tölthessen el. És ime! A végzet másképp rendelkezett, mert örök pihenőre tért meg körünkbe kihült szivvel, melyet már nem az élő szeretet, de a fájó érzés volt kénytelen fogadni és örökre magunkévá tenni.

Legyen pihenése csendes, és emléke örökké éljen közöttünk!

*

Még alig helyeztük el báró *Hámos* László koporsóját ősei mellé, már is *Marton* Istvánnak, a vármegyei székház udvarán felállitott diszes ravatala mellé szóllitott f. hó 17-én bennünket az igazi részvét. Hasonló mély bánattal sorakoztak száz számra a derék férfiu koporsója mellé nemcsak városunk, de a vidék nagyszámu intelligenciája is. Megható és általános volt a részvét, mely a gyászba borult *Marton-, Bornemisza-, Lukács-, Ragályi-, Szakall-, Löcherer-, Török-* és *Illés családok* irányában megnyilvánult. Az állami uradalmak és Palánka község, hol a megboldogult évekig volt állami jószágfelügyelő, küldöttségileg képviseltették magukat és a m. kir. Földmivelésügyi miniszterium is koszorut helyezett ravatalára. A helybeli összes hivatalok, testületek és egyesületek nagyszámban jelentek meg városunk e mindenki által nagyon szeretett és becsült jeles szülöttének temetésén. A gyászszertartást csetneki *Gyürky* Pál kishonti ág. evang. főesperes végezte és szivhez szóló gyönyörü beszéddel igyekezett a vérző sziveket vigasztalni és az elhunyt érdemeit méltatni. A temetés alatt az ág. ev. kórus énekelt teljes praecisitással szép gyászénekeket.

Nem maradt egy szem sem szárazon, mert mindenki igaz szivből siratta a jó Marton Pistát, ki korán, 53-ik évében szállt sirba. A részvét különösen a megyeszerte nagyon szeretett és tisztelt Marton-család iránt nyilvánult meg nagy mértékben. *Lukács* Gézáné szül. *Marton* Lenke a gyászba döntött jó testvér előtt, ki a Gömörmegyei Fehérkereszt-Egyesületnek buzgó elnöknője és a Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyesületnek választmányi tagja, e két egyesület küldöttségileg fejezte ki részvétét. A küldöttség tagjai voltak: dr. *Baksay* Dezsőné, özv. *Bernáth* Gyuláné, özv. *Csider* Antalné, özv. *Kern* Adolfné, *Kolbay* Sándorné, *Lengyel* Ivánné, özv. dr. *Marikovszky* Istvánné, özv. *Molnár* Józsefné, dr. *Molnár* Józsefné, *Tóth* Béláné, özv. *Szabó* Károlyné, *Szakall* Andrásné, *Saxinger* Ottóné urasszonyok, *Eperjessy* József és *Komáromy* István. A két egyesület részvétét *Komáromy* István a Fehérkereszt titkára tolmácsolta. Martonháza község *Honéczy* Pál lelkész és *Liczei* János vezetése alatt 12 tagu küldöttséggel képviseltette magát.

A koszoruk szalagfeliratát feljegyezzük itt, hogy a megboldogult érdemeinek ez által is maradandó jelét adjuk:

1. Édesem! Kedvesem! Viszontlátásra — Anyusod és Margó.
2. A legjobb testvér és sógornak — Jancsi és Annus.
3. Isten veled forrón szeretett testvérünk — Mariska és Vincze gyermekeikkel.
4. A legjobb testvér és sógornak — Lenór, Géza gyermekeikkel.
5. Isten veled felejthetetlen drága Stefikém — A viszontlátásra bánattól és fájdalomtól megtört szivvel Matyud.
6. Isten veled felejthetetlen kedves jó Stefikém — Nusi, Tamás és gyermekeik.
7. Legyen csendes pihenésed Pistukám! — Szeretettel László bátyád.
8. Kedves Pista bátyánknak — Rózsi és Elemér.
9. Kedves Pista bátyánknak — Marcsa és Pista.
10. Felejthetetlen Pista bátyánknak — Bonyi és Pali.
11. Felejthetetlen jó bátyámnak — Kálmán.
12. Szerető sógoraid — Béla és Elemér.
13. Őszinte szeretetük jeléül — A Baumann-család.
14. Igaz szeretettel — Gyurkáék.
15. Szeretett szülöttjének — Martonháza község közönsége.
16. Felejthetetlen Pista bácsinak — Maya és Nándor.
17. Szeretett barátomnak — Jankovics Lőrincz.
18. Felejthetetlen Pista bácsinak — Zsigmond Jani.
19. Utolsó üdvözlet — Dr. Reviczky Jenő és családja.

20. Pistának — Sanyi.
21. Felejthetetlen főnökének — Almásy.
22. Felejthetetlen főnökének — Holländer.
23. Felejthetetlen főnökének — A palánkai csikó-telep tiszti kara.
24. Szeretett főnökének — A palánkai csikó-telep altiszti kara.
25. Marton István jószágfelügyelőnek — A földmivelésügyi minisztérium X. 2. ügyosztálya.
26. Szeretett kartársunknak — A kisbéri ménesbirtok gazdatiszti kara.
27. Szeretett kartársuknak — A mezőhegyesi ménesbirtok tiszti kara.
28. A mezőhegyesi m. kir. áll. ménes tiszti és tisztviselői kara.
29. Baráti és kartársi szeretettel — A Korona uradalom.
30. Kegyelete jeléül — A palánkai kaszinó.
31. Felejthetetlen áldozatkész elnökének — A palánkai dalárda. — 32. Szalag nincs.

*

A Tornallyay-családot is mély gyász érte. Tornaljai *Tornallyay* Dezsőné szül. *Tornallyay* Magda, egy fiatal kedves szép asszony hunyt el f. hó 12-én hosszas szenvedés után a szülei háznál Tiszakesziben. Örök nyugalomra is ott helyezték el a családi sirboltban. A gyászba borult család iránt általános részvét nyilvánult meg.

Lapunk zártakor vettük a gyászhirt, hogy szendrői *Török* Zsigmond is 62 éves korában Kőbányán jobblétre szenderült. Az elhunyt a megyebeli egykor nagy szerepet játszott Török-családnak volt a tagja, ki fiatalon került el megyéjéből a fővárosba s épen azért a mai nemzedékből már kevesen ismerték. Szorgalmas munkás ember volt, ki nagy családjának élt és erős küzdelemmel több gyermeket nevelt fel. Halálát kiterjedt és előkelő rokonság gyászoja.

Elhunytaink nyugodjanak békében és mindenkor kegyelettel emlékezzünk vissza e nehéz napokra.

Hirek és vegyesek.

Uj kamarás. Felsőkubini és deményfalvi *Kubinyi* Gyula cs. és kir. vezérkari százados t. ő Felsége kamarássá nevezte ki. Örömmel közöljük e hirt, mert az uj kamarás és a hadsereg főfelügyelőségnél szolgálatot teljesitő kiváló képzett katona *Kubinyi* Ferencz nyug. vármegyei tiszti főügyész fia.

Ünneplések. *Lőrinczy* György kir. tanfelügyelő tiszteletére rendezett diszebéd f. 26 án csütörtökön délben lesz a Hungária termében.

Galambos József polgártársunk ezüst érdemkeresztel kitüntetése alkalmából f. hó 28-án szombaton este a Polgári Olvasókörben társas vacsorát rendeznek.

Esküvő. *Smál* Gyula helybeli kir. járásbiró ma, vasárnap tartja esküvőjét *Rásky* Jolánkával, néh. *Rásky* Bertalan szeretetreméltó, müvelt leányával, városunk polgármesterének sógornőjével.

Kaszinó közgyülése. A vármegyei Kaszinó rendes évi közgyülését ma vasárnap délután 3 órakor tartja saját helyiségében.

Katonai áthelyezés. A helybeli m. k. méntelep osztálytól *Rigó* Balázs hadnagy a jászberényi telephez helyeztetett át, helyébe az itteni osztályhoz *Eszes* Gyula hadnagy osztatott be.

Evangelikus lelkészek családi pótléka. *Gyürky* Pál kishonti ev. főesperes, az evang. zsinati pénzügyi bizottság megbizásából törvényjavaslatot készitett az evang. lelkészi fizetésrendezésről. A javaslatot a lelkészikar örömmel üdvözölheti, mert ha törvényerőre emelkedik, a lelkészek anyagi helyzetét, családi pótlék létesitésével kedvezőbbé teszi. A javaslat szerint *kongruás lelkész* felesége után 400 kor., két gyermeke után 200—200 kor. családi pótlékot és ezenkivül minden egyes lakóhelyén kivül iskolázó gyermeke után 100—100 kor. iskoláztatási pótlékot kap, tekintet nélkül gyermekei számára. *Kongruát* nem élvező lelkész felesége után 200 kor., két gyermeke után 100—100 k. lakóhelyén kivül iskolázó gyermekei után éppen ugy mint a kongruás lelkész 100—100 koronát kap. Gyürky Pál, ki a lelkészi nyugdijintézet megteremtésével és ujjászervezésével az ev. lelkészikar háláját és szeretetét régen kivivta, ez ujabb javaslatával még bensőbbé teszi azt, mert éppen ott segit, ahol a segitésre a legégetőbb szükség van.

Halálozások. A rimaszombati rendőrségnek, de ezzel együtt a város közönségének érzékeny vesztesége, mély gyásza van. *Takács* János, a budapesti m. kir. államrendőrség nyugalmazott tagja s az itteni rendőrlegénység vezető őrmestere f. hó 18 án rövid betegség után 53 éves korában elhunyt. Ritka előzékenység, tapintat, impozáns fellépés, páratlan szolgálatkészség s emellett igazságosság és törvénytisztelet voltak főjellemvonásai, melyek a humánus gondolkozásu és intelligens ember hivatalos müködését irányitották. És mert a megfelelő erély és szigoruság mellett a felekkel való érintkezésében mindig rokonszenves és mindenkin készségesen segitő ember volt, városszerte szerették, becsülték s a rendőrlegénység, melynek reorganizálásában és oktatásában sokat és eredményesen buzgólkodott, méltán zokogott a rövid 8—10 napi betegség után elhunyt őrmester ravatala felett. Ismételjük, hogy a rendőrség igen-igen sokat veszitett az elhunytban, ki akár nyomozásnál, akár detektiv szolgálatnál, közrendészeti vagy köztisztasági rendelkezés végrehajtásánál volt valamivel megbizva, azt tapintattal, de hajthatatlan szigorral megelégedésre és elismerésre méltó buzgalommal végezte. Takács János városunkbeli származásu volt s itt a czipész mesterséget tanulta, később aztán a szini pályára lépett, majd bevonult a katonasághoz, s onnan kilépve a rendőrséghez ment Budapestre. Itt felebbvalói elismerése mellett végezte szolgálatát s nyugdijazása előtt társai arany czirádákkal diszitett ezüst babérkoszorut adtak neki. Az erős szervezetü embert f. hó 9 én egy balesetből kifolyólag sulyos hashártyagyuladás támadta meg s f. hó 16 án beszállitották a közkórházba, hol másnap annyira sulyosbodott az állapota, hogy nem lehetett megmenteni s 18-án délután kiszenvedett. Özvegyet hagyott hátra és sok-sok jóbarát méltán siratja az elhunytat, kinek temetése f. hó 20 án óriási részvét mellett ment végbe. Hogy milyen népszerü ember volt az elhunyt, látható volt a temetésen, melyen vármegyénk, városunk hivatalos és társadalmi előkelőségei csaknem teljes számban jelentek meg s impozáns néptömeg kisérte a koszorukkal boritott koporsót, melyen a város tisztviselő karának s a rendőrségnek diszes koszoruja is látható volt. A négylovas gyászkocsi előtt mélyen megilletődve lépkedett a rendőrség egy része s a koporsó mellett hat rendőr haladt kivont karddal. A Kossuth-utczán, az Erzsébet téren s a Deák Ferencz-utczán beláthatlan néptömeg csatlakozott a szomoru menethez. Meghatóan nyilvánult a részvét menetközben is s a kereskedők megadták az elhunytnak azt a végtisztességet, amit érdemes, kiváló embereknek szoktak, amerre a menet haladt, az üzleteket bezárták.

Kiss János helybeli kenyérkereskedő f. hó 18-án 28 éves korában meghalt. 20-án temették.

Az Otthon Társaskör közgyülése. F. 15-én élénk érdeklődés mellett ment végbe az Otthon Társaskör 3-ik évi rendes közgyülése. *Pásztory* Gyula elnökölt, s melegen üdvözölte a szép számmal egybegyült tagokat, bejelentette, hogy a mult évben 53 uj tag lépett be, az uj helyiségben az élet eleven, pezsgő volt. Majd a veszteségekről emlékezett meg s aztán referált a választmány müködéséről, társasvacsoráról, kabaré estélyről, jótékony és kultur czélra tett alapitványokról, mely utóbbival — a muzeum czéljaira adott 50 korona adomány által — tanujelét adta a társaskör a kultura iránti fogékonyságának. Az elnök megnyitója végén szomoru társadalmi képet tárt a közgyülés elé: „Gazdaságilag s társadalmilag teljesen széttagolódott országunk népe — ugymond — a közügyek iránti teljes közömbösséghez lépten-nyomon hozzájárul az egyéni önző érdekeknek a közérdek elé való tolása amint ezt egyik élő jeles honfitársunk a nagy nyilvánosság előtt is kénytelen volt a közelmultban fájó szivvel konstatálni. Társadalmunk egyes osztályai minduntalan összeütközésbe kerülnek egymással s e harczok mellett a gazdasági előhaladás fennakadása s az igények minden irányu megnövekedésével a megélhetési viszonyok állandó roszszabbodása, a szinte elviselhetetlen drágaság lidércznyomásként nehezedik társadalmunk majdnem minden rétegére. — Önként felmerül a kérdés: mire int minket e sötét kép? A felelet is önként kinálkozik: az erők egyesitésére! Igen is, kell, hogy egyesitsük erőinket, hogy erősek legyünk az összetartásban, hogy ingadozás nélkül, szilárdan megállhassuk helyünket a fejlődés ellenállhatatlan folyamatával együtt járó fergetegekben, mert az élet vihara elsöpri a gyengét s vészes hullámaival csak az erős tud megküzdeni! Egyesitsük erőinket közös czélokért, közös munkára, mert az összetartásban rejlő hatalmas erő képesithet csak arra, hogy intelligens középosztályunk tagjai a társadalom számottevő faktorát alkothassák s mert csak ez teszi lehetővé azt, hogy egymást megérti, közös, önzetlen munkássággal járuljanak hozzá a közboldogulás előmozditásához. S minthogy egész társadalmunk elvitathatatlan érdeke a mienkhez hasonló alapokon álló intézmény lehető legteljesebb kifejlesztése s minthogy Otthon-Társaskörünk is a közös czélokért való önzetlen küzdelemnek, munkának symboluma, jelképe, tömörüljünk tehát ennek égisze alatt közös, kitartó, czéltudatos munkálkodásra, hogy mi is hozzájáruljunk — erőinknek megfelelően — ama fejlődési folyamat támogatásához, melynek czéljai: szeretett hazánk, Magyarország társadalmának demokratikus, nemzeti alapokon való egységes kialakulása!" — Dr. *Gyikó* Ferencz inditványára a nagy tetszéssel fogadott elnöki beszédet jegyzőkönyvbe vették. *Sichert* Károly pénztáros a mult évi számadásokat terjesztette elő. Bevétel volt 3252 kor. 02 fillér. Kiadás 3100 kor. Maradvány 152 kor. 02 fillér. — A költségelőirányzat megállapitása után elhatározták, hogy 2500 korona értékben részjegyeket bocsátanak ki, hogy a beruházások költségeit kifizessék. Sajnálatal vették tudomásul a Sichert Károly pénztáros nagy elfoglaltsága miatt való lemondását, neki buzgó müködéséért elismerést és köszönetet szavaztak. A tisztujitás megejtésénél *Matterny* Andor inditványára egyhangulag megválasztattak intéző bizottsági tagokká: *Pásztory* Gyula, *Biess* Elemér, dr. *Cziner* Miksa, *Gaál* Emil és dr. *Witt* Sándor; jegyzőkké: dr. *Benyo* Gyula és dr. *Haas* Andor; háznagygyá: *Vietórisz* Gyula és *Nagy* Zoltán; pénztárossá: *Vladár* József; könyvtárossá: *Marton* István; ügyészszé: dr. *Krausz* Gyula; ellenőrré: *Molnár* Lajos. A választmányba uj tagokként *Matterny* Andor és ifj *Rábely* Miklós jöttek be. A közgyülés lelkes hangulatban ért véget.

A gömörmegyei muzeum kedves kötelességet teljesit, a mikor *Mitske* Gusztáv főerdész urnak (Rimócza) hálás köszönetét fejezi ki azért a 40 kor. adományért, melyet a muzeum átalakitási költségeihez való hozzájárulásul a muzeum pénztárának beküldött.

Választmányi ülés. Az ipartestületi nyugdijintézet f. hó 23-án — hétfőn — d. u. 6 órakor a polgári olvasókörben rendkivüli választmányi ülést tart, melyen sürgős és fontos elintézni valók lesznek.

A Pósa-ház épittető bizottsága hálás köszönettel nyugtázza a következő ujabbi adományokat: Pósa Péter cserépfalui ref. lelkész ivén 50·68, Demeter Mariska Bátka 1, Köhler Gusztáv várgedei körjegyző ivén 4·82, Schlabik Gusztáv garamfői körjegyző ivén 2·10, Pósa Miklósné gyüjtése Ózdon 17, Bódi Dénesné (ref. lelkésznő) ivén Balogiványi 15·80, Balyó János Balogiványi 1, Paksi Árpád balogiványi i ref. tanitó 1, Czakói ref. gondnok ivén 2·20, Veszter Frigyes körjegyző Ujantalfalva 1, Lányi Lajos ág. ev. tanitó ivén Lőkös 1·61, Kisgergely Barnabás jénei körjegyző ivén 10, Máthé Béla rimaszécsi állomásfőnök a febr. 22 én tartott mulatság tiszta jövedelmeként 27, Gömörmegyei Nép- és Iparbank 10, Lichtschein Adolf 4, Déri Ede vereskői erdőurad. népisk. tanitó gyüjtése 12, Hizsnyóvizi elemi népiskola növendékei Lábos József tanitó utján 1·42, Hisnyay-Heinzelmann Béluka Lábos József tanitó utján 10 korona. Összesen: 152 kor. 63 fill. A 11-ik számban közölt 1145 kor. 30 fillérrel **1297 kor. 93 fillér.** (Folyt. köv.)

REMEK SZABÁSU **női- és leány-kosztümök a legdivatosabb kivitelben dús választékban állandón raktáron vannak és mérték után is megrendelhetők FISCHER BERTA női divattermében RIMASZOMBATBAN.**

A nyomorék gyermekeknek Dr. *Lichtschein* Adolf kir. tanácsos, a mult héten gazdag uzsonnát adott. Az elnökség ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a jótévő adakozóval szemben.

Szalonkahuzás. Nyustyáról értesitenek, hogy a szalonkák folyó hó 16-án megérkeztek s ott az első szalonkát e napon dr. *Neogrády* Emil vm. közig. gyakornok, tb. szolgabiró lőtte.

Életunt szolga. Pongrácz Mihály, a Tompa-szálloda szolgája megunta az életét s el is keseredett reménytelen szerelem miatt, f. hó 20 án állitólag tiz csomag gyufát áztatott be és megitta. Beszállitották a kórházba s rögtön kapott orvosi segélyt, valószinüleg nem lesz semmi baja.

Előadás vetitett képekkel. A kath. Olvasókörben ma vasárnap délután igen érdekes előadás lesz vetitett képekkel, tárgya a világhirü *oberammergaui passiójáték* Krisztus kinszenvedéséről.

Gondatlanság. A Pelsőcz melletti papirgyártelepen f. évi január hó 10 én Králik János napszámos a vasuti kocsit elővigyázati intézkedés nélkül inditotta el és ezáltal oka volt annak, hogy Paulinszky István karja megsérült. A törvényszék f. hó 20 án Králikot 8 napi fogházra és 10 kor. pénzbirságra itélte, de a végrehajtást felfüggesztette.

A „Napközi Otthon" javára dr. *Institórisz* Endréné 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázza *Dr. Marikovszkyné.*

Köszönetnyilvánitás

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjemnek, — nemkülönben szeretett unokaöcsémnek oly korán történt elhalálozása fölött igaz részvétükkel fájdalmunkat enyhiteni szivesek voltak, ez utonmondunk hálás köszönetet.

Rimaszombat, 1914. márczius 21.

Özv. Kiss Jánosné és Császár Pál.

Bronzkori leletek. A mult héten házi vizvezetéket kapcsoltak össze az Erzsébettérnek Rákóczy-utczai szögletén. Egy méternél nagyobb mélységből bronz karvédő és két bronz diszdarab került elő, valamint állati (ló) csontok s emberi csontdarabok is. *Loysch* Ödön megyei muzeumi igazgató utasitására tovább is ástak, de más bronztárgyat nem találtak, valószinüleg azért, mert az utczai fővezeték ásásakor a munkások nem törődve a rozsdás vasforma tárgyakkal, azok elkallódtak. A mostani leletek a megyei muzeumba kerültek.

Hatalmas fejszecsapás. Gesztesen f. hó 16 án három czigány: Farkas János, Farkas András és Farkas József összevesztek s a két előbbi megtámadta Farkas Józsefet. Egyik bottal ütötte, a másik fejszével támadt neki s a fejszével orrát kettéhasitották. — 18 án a sulyosan sérültet beszállitották a közkórházba.

Elutasitott semmiségi panasz. Az itteni esküdtszék Sztraka Gódor Lajost, ki feleségét Pribón agyonlőtte, 14 évi fegyházra itélte. A Curia a beadott semmiségi panaszt elutasitotta s igy az itélet jogerős s Sztraka Gódor Illavára kerül.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Szabadlábra helyezés. *Czája* Ágoston letartóztatott dijbirkózót, kit f. hó 14 én a helybeli kir. törvényszék fogházába szállitottak, f. hó 16-án a vádtanács határozata alapján szabadlábra helyezték.

Apolló szinház. A moziban a mult héten „Fantomas" czimü érdekes hosszabb darabot adták elő 3 sorozatban. — Ma vasárnap „Sárga csikó" kerül szinre.

Brutális legények. Ponó Dániel, Baffi Lajos és Lükő Géza mult év decz. 13-án este Hárskut község határában Hona András és neje Iván Mária várhosszuréti lakosokat megtámadták, mire ezek megfutamodtak; a legények utánuk iramodtak, de csak az asszonyt érték utól, kivel aztán igen brutálisan bántak el s erőszakot követtek el rajta. A helybeli kir. törvényszék folyó hó 20 án Ponó Dánielt mint tettest jogerősen 1 évi és 6 havi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre, Lükő Gézát és Baffi Lajost pedig 3 havi fogházra itélték.

Exhumálás. Mult év őszén *Polyák* Anna ágostonlaki asszony három hetes fiát: Fülöpöt anyja segitségével elpusztitotta, de az eset csak mostanában jutott napfényre s a megejtett nyomozás alapján dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbiró a kir. ügyészség megkeresésére elrendelte a kis fiu hullájának kiásatását és törvényszéki bonczolását, mely ma, vasárnap fog eszközöltetni Ágostonlakon.

Fegyver a gyermek kezében. *Orbán* Miklós szutori lakos mult év deczember 30-án töltött fegyverét a szobában a falhoz támasztotta s ott hagyta. A fegyver a 15 éves Miklós fiu kezébe került, elsült és Pivnyik Lászlót fejen találta, ugy hogy ez meghalt. A kir. törvényszék f. hó 20 án *Kolbay* Sándor elnöklésével itélkezett a gondatlan apa felett, s őt *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után gondatlanságból okozott emberölés végtségeért 8 napi fogházra itélte; a végrehajtást azonban felfüggesztette. Az itélet jogerős.

Siket-némák felvétele. A siket-némák jolsvai (Gömörvármegye) intézetében szeptemberben 30 hely üresedik meg. Ezek elnyeréseért nemi, vallási és nemzetiségi különbség nélkül folyamodhatik minden 12 éven alóli siket-néma gyermek. Nagyothallók, később megsiketültek, hibás beszédüek felvételért szintén folyamodhatnak. Felvilágositást ad az intézet igazgatósága.

Ékszerészek figyelmébe. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a drágakövek és igazgyöngyök sulyának meghatározására a közforgalomban ezentul a deczigramm kétszerese is használható, méterrendszerü karát elnevezéssel. A karátsulyok hitelesités kötelezettsége alá esnek. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara e rendeletre azzal hivja fel az érdekeltek figyelmét, hogy kihágást követ el az, aki 2 deczigrammtól eltérő sulymennyiséget karát gyanánt használ.

Földből kiásott vagy másként előkerült :-:
őskori tárgyakat
vesz vagy görög, római stb. érmekkel becserél:
Dr. Horváth, Vereskő (Gömörm.)

Téglagyár.
Nyustya község (Gömörvármegye) **közepén** benzinmotor hajtással, gőperőre berendezve kedvező feltételek mellett bérbeadó, illetve **eladó.** A telep és berendezése, valamint a kész áru bármikor megtekinthető. Megkeresések a tulajdonos **nyustyai róm. kath. plébánoshoz intézendők.** 3—3

Meghivó

A Garami Fogyasztási Egylet

(Szász-Coburg-Gothai herczeg tisztjei és munkásai számára).

1914. április hó 5-én d. u. 3 órakor a Nándorvölgyi vasgyári isk. helyiségében tartandó

XL-ik évi

rendes közgyülésére

Tárgysorozat:

1. 1913. évi számadások előterjesztése az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével.
2. Számadás jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. Határozat a tiszta nyeremény felhasználása iránt.
4. Igazgatóság és elnök választása három évre.
5. Három tagu felügyelő-bizottság választása egy évre.
6. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitése.
7. Esetleges inditványok.

Pohorellavasgyár, 1914. márczius 1-én.

Az igazgatóság.

Luczfenyő-csemete
200—300 db luczfenyő csemete 140—180 czentiméter magas, czépen fejlett, **iskolából háromszor átültetve,** darabonként 1 K 20 és 1 K 40 fillérjével **eladó. Czim:** megtudható a kiadóhivatalban.

150 méterm. első minőségü széna eladó
Gerenday Károlynál
Kápolnai-puszta, u. p. Felsőbátka.

Eladó ház.
Szentpéteri-utcza 11. számu magányos udvar **két lakóházzal** eladó. — Ertekezni lehet ugyanott.

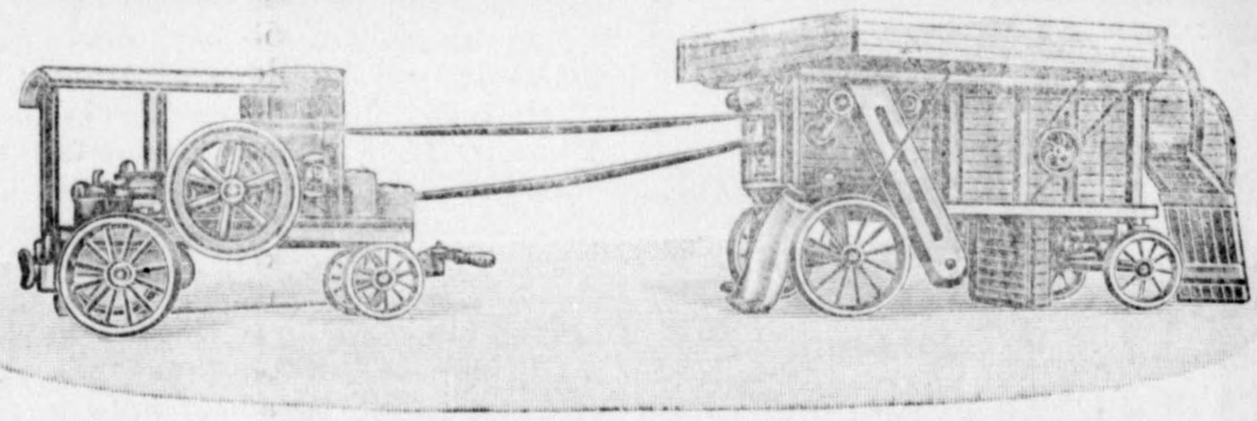

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvény-Társaság
Gépgyára Rimaszombatban
ajánlja: a T. érdekelt közönségnek **ujonnan szerkesztett és megbizható** munkaképességü **benzin és nyersolaj motorait,** esetleg **eredeti „Hoffer"-féle** cséplőszekrényekkel felszerelve, **szalmakazalozóit, szőlőpréseit** és kisebb **gazdasági gépeit.** — **Elvállalunk öntödénkben** a legpontosabb kivitelben **bármiféle vas- és fémöntvényeknek** az elkészitését. **Henger rovátkolást. Malom berendezések** és felszerelések elkészitését. — A T. gazdaközönség és géptulajdonosok felkéretnek, hogy javitásra szoruló gépjeiket gyártelepünkre már most küldjék be, mivel azok ez idő szerint előnyösebb árban és czélszerübben eszközölhetők, mint közvetlen az aratási időszak előtt. — Teljesen kijavitott, használt cséplőkészletek előnyös árban kaphatók és becserélhetők. 1—8

Pályázati hirdetés.

A **feledi** református egyház presbitériuma pályázatot hirdet templomtető eternit palával ujonnan való fedési, egészben renoválási, uj orgona felszerelési, továbbá toronymagositási uj fedélszerkezeti — szintén eternit palával fedve — valamint uj vas harangállvány és egy uj harangbeszerzési munkálatokra vonatkozó **tervrajz** és **részletes költségvetés** elkészitésére.

Általános feltételek a következők:

1. A költségvetés legfeljebb kilenczezer (9000) koronáig terjedhet.

2. Az a tervrajz és költségvetés, melyet a presbyterium elfogad megvalósitásra, a tervező által előre meghatározott dijjal fog megfizettetni, ugy azonban, hogy ha az épitmény megejtendő nyilvános árlejtés utján a tervrajz és költségvetés készitőjének fog kivitelre kiadatni, annak dija az épitési költségekből levonásba fog hozatni.

3. A pályázati határidő **f. évi április hó 20-ikának** esti 6 órájáig terjed.

4. Az épitési és renoválási munkálatok helyszine természetben Feleden (Gömör- és Kishontvármegye, vasuti állomás hely) megtekinthető és ugyanott Torma János gondnoktól a szükséges tájékoztatás és felvilágositás nyerhető.

Kelt Feleden, 1914. márczius 16.

Kiss Ferencz, ref. lelkész. **Torma János,** gondnok.

Tölgyfák

minden hossz- és vastagságban, faragott vagy fűrészelt állapotban — olcsó áron **eladók VARGA LAJOS** ácsmesternél **Rimaszombat.** 1—*

Eladó ház.

A vármegyeháza szomszédságában egy kényelmes

úri ház

szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágositás **lapunk kiadóhivatalában nyerhető.**

Kiadó lakás, eladó ház.

A Rákóczi-utcza 11. sz. alatti ház, mely egy **bolthelyiség** és három lakószobával bir, **május 1-ére** bérbe kiadó, esetleg szabad kézből örök áron is eladó. — Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. **Sulik Andornéval.** 2—2

Kiadó üzlethelyiség.

Deák Ferencz-utcza 22. szám a. egy üzlethelyiség hozzátartozó lakással együtt kiadó. — Értekezhetni lehet:

ZSUFFA KÁLMÁN tulajdonossal.

Két lakás kiadó.

A **Losonczi-utcza 13. szám alatt** két lakás **május 1-ére** kiadó. — Az egyik lakás **3 szoba,** konyha, kamara és mellékhelyiségekből, a másik **2 szoba,** konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll. Az egyik lakás **azonnal is** kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott: **Tokár István** tulajdonossal. 2—*

Pályázati hirdetmény.

1462—1914. sz. — Gömör- és Kishontvm. rimaszombati járáshoz tartozó **Nyustya község székhelylyel** rendszeresitett s 14 községből álló **körorvosi állás** lemondás folytán megüresedett, melyre ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen egészségügyi körhöz tartoznak: Nyustya mint székhely, továbbá Rimafürész, Hacsó, Likér, Rimabrézó, Rimabánya, Rimazsaluzsány, Pribó, Keczege, Karaszkó, Babarét, Kiéte, Baradna, Dombosmező községek.

A körorvos javadalmazása a következő:

Az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. 103. szakasza szerint 1600 korona törzsfizetés és öt évenként 4 izben ismétlődő 200 kor. korpótlék, a várm. szabályrendeletben megállapitott 600 kor. fuvar átalány és 450 kor. lakbér s végül a szabályrendeletileg megállapitott látogatási és mütéti dijak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §-ában előirt képesitésüket és esetleg eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket, hozzám **f. évi május hó 1-ig** bezárólag adják be.

A körorvos választást f. évi május 12-én d. e. 10 órakor fogom Nyustya községházánál megtartani.

Nyustya, 1914. márczius 12.

Remenyik, tb. főszolgabiró.

Alulirott Inwald üveggyár **ujantalvölgyi** telepének külföldi honosságu technikai vezetője 7 éves fia és 8 éves leánya mellé oly idősebb, esetleg nyugdijas

házitanitót

keres, ki a német nyelvet is annyira birja, hogy a gyermekeket kezdetben németül tanithatná és ezen a módon sajátittathatná el velük a magyar nyelvet. — Az illető fizetésen kivül szabad lakásra, fütésre és világitásra tarthatna igényt és más szülők gyermekeinek tanitása folytán megfelelő mellékjövedelemhez is jutna. Valamelyes hangszerhez értők előnyben részesülnek. — Ajánlatokat kérünk az alábbi czimre juttatni: **Magyar Üveggyári Művek Inwald József R.-t. Budapest VI., Izabella-u. 43.**

Pályázati hirdetmény.

1461—1914. sz. — Gömör- és Kishontvm. rimaszombati járásához tartozó, kilencz községből álló **osgyáni egészségügyi körben,** Osgyán székhelylyel rendszeresitett

körorvosi állásra

pályázatot hirdetek.

A pályázati határidő f. évi **április hó 30-ika,** mely időpontig a pályázati kérvények hivatalomhoz benyujtandók, a választást f. évi május hó 10 én d. e. 10 órakor fogom Osgyán községben, a körjegyzői irodában megtartani.

A körorvosi javadalmazás az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. alapján évi. 1600 kor. törzsfizetés, négy ötévenkinti 200 kor. korpótlék, a m. kir. belügyminiszter által 43947—1912. sz. rendelettel engedélyezett 1000 kor. helyi pótlék, 400 kor. lakbér, 500 kor. fuvarátalány s törvényhatóságilag jóváhagyott látogatási és mütéti dijak.

A megválasztott körorvos köteles községeit havonként egyszer meglátogatni és a jóvahagyott törvényhatósági szabályrendelet értelmében rendelő napokat is tartani.

A megválasztott körorvos kézi gyógytár tartását a törvényhatóságnál kérelmezheti.

Megjegyzem még, hogy Osgyán községben vasuti állomás van, esetleg a vasuti orvosi állást is elnyerheti.

Nyustya, 1914. márczius hó 12.

2—3 **Remenyik,** tb. főszolgabiró.

Kiadó lakások.

Rózsa-utcza 12. sz. alatti házban **két lakás,** az egyik **az emeleten:** 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, a másik **a földszinten:** szintén 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdő szoba és mellékhelyiségekkel **f. évi május hó elsejétől** bérbe **kiadó.** — Bérelni szándékozók értekezhetnek bármikor az ugyanott lakó **tulajdonossal.** 1—*

Eladó.

Sajógömöri Fogyasztási Szövetkezet a Fő-utcza 38 ik szám alatt lévő **házát,** mely nyilt italmérési engedélylyel van összekötve, nyilvános árlejtés utján **márczius hó 29-én** délután 2 órakor a városháza nagytermében a legtöbbet igérőnek örök áron eladja. Az árlejtésen résztvevőnek kötelessége 1000 korona bánatpénzt készpénzben az árlejtés megkezdése előtt a szövetkezet igazgatóságánál letétbe helyezni. — Utóajánlat április 10 ig.

Az igazgatóság.

Báró Luzénszky Henrik örökösei **osgyáni gőztéglagyárában** legelsőrendü

fali-tégla

jutányos árban állandóan kapható. **Minták:** a gömörmegyei gazd. egyesület áru-szövetkezetében, valamint Braun Zsigmond és Zeidner Bernát és Fia urak üzletében Rimaszombat megtekinthetők. 3—6

Hirdetmény.

127. sz. — Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a feledi kir. járásbiróságnak 1913 évi Sp. I. 163/12. számu végzése következtében dr. Szőke Gyula javára 561 korona — fillér s jár. erejéig 1914. évi február hó 3. napján foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 6500 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: tehenek, lovak, kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbiróság 1914. évi V. 44/2. sz. végzése folytán 561 kor. tőkekövetelés s ennek 1913. évi április hó 3. napjától járó 5% kamatai, $^1/_3$% váltódij és eddig összesen 268 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig, Jánosiban alperesnél leendő megtartására **folyó 1914. évi márczius hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1914. évi márczius hó 6 án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó

Rimaszombat, 1914. Nyomatott **id. Rábely Miklós Fia** könyvnyomdájában.